

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

Кафедра управління та освітніх технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

_____ професор В.Д. Шинкарук

« » _____ 2020

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри управління та
освітніх технологій

Протокол №10 від «04» 05. 2020

Завідувач кафедри управління та
освітніх технологій

_____ професор С.О.Кубіцький

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»**

Спеціальність: 231 Соціальна робота
освітньо-професійна програма «Соціальна робота»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: Базелюк Василь Григорович, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри управління та освітніх технологій

**Опис навчальної дисципліни
«Організація соціального забезпечення»**

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній рівень	Бакалавр	
Галузь знань	23 Соціальна робота	
Спеціальність	231 Соціальна робота	
Освітня програма	«Соціальна робота»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	210	
Кількість кредитів ECTS	7	
Кількість змістових модулів	5	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	
Семестр	5	
Лекційні заняття	<i>45 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>45 год.</i>	
Лабораторні заняття	- год.	-
Самостійна робота	<i>120 год.</i>	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>6 год.</i>	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Організація соціального забезпечення» відноситься до циклу дисциплін, що формують профіль майбутнього фахівця, озброюючи його основами теорії та практики використання сучасних технологій соціальної роботи.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з методологією та теоретичними концепціями соціальної роботи, вивчення проблем соціального забезпечення людей в різних сферах, підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з різними соціальними верствами населення.

Завданнями вивчення дисципліни є отримання студентами необхідних знань та вмінь з організації соціального забезпечення і захисту людей в сучасних умовах та набуття навичок самостійної роботи пов'язаної з раціональною організацією соціальної підтримки, обслуговування та забезпечення соціально незахищених верств населення.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- категоріально-понятійний апарат дисципліни «Організація соціального забезпечення»;
- історичний досвід становлення соціальної роботи в Україні та зарубіжних країнах;
- принципи державної політики у сфері соціальної роботи;
- основні закономірності, історичні та сучасні досягнення практичної соціальної роботи з дітьми та молоддю та іншими категоріями населення;
- форми і методи соціальної роботи з дітьми та молоддю та іншими категоріями населення;
- зміст та характер основних технологій соціальної роботи з дітьми та молоддю та іншими категоріями населення;
- українське законодавство щодо забезпечення державної політики у сфері соціальної роботи.

вміти:

- користуватися різними методами для діагностики та профілактики соціальних проблем дітей та молоді та інших категорій населення;
- застосовувати різноманітні технології в соціальній роботі;
- використовувати різні форми соціальної роботи залежно від категорії населення;
- аналізувати соціальні проблеми дітей та молоді та інших категорій населення та надавати кваліфіковану допомогу у їхньому вирішенні.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК3. Здійснювати об'єктивну оцінку реальності, визнавати міжнародні стандарти та принципи життєдіяльності.

ЗК4. Чітко формулювати свої думки та їх висловлювати, зберігати об'єктивність, послідовність та трудову активність в екстремальних ситуаціях.

ЗК5. Застосовувати уміння використовувати базові знання з фундаментальних наук.

ЗК6. Застосовувати базові знання з напрямів, форм, методів наукових досліджень в галузі соціального забезпечення.

ЗК7. Розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та проявів соціально-економічних проблем у різних категорій населення.

ЗК8. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, спостереження, опитування, експеримент, тестування.

ЗК9. Здатність організувати роботу трудового колективу, співпрацювати та взаємодіяти з різними відділами і залучати до роботи провідних фахівців.

ЗК10. Виявляти готовність до взаємодії з колегами по роботі, приймати управлінські рішення в організації роботи виконавців.

ЗК11. Аналізувати та пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.

ЗК12. Поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних та державних інтересів.

ЗК13. Здатність до самостійної автономної професійної роботи та виконання фахових завдань у складі мультидисциплінарних команд фахівців.

ЗК14. Здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя відповідно до новітніх тенденцій розвитку суспільних наук.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність демонструвати фахові компетентності отримані в процесі опанування різних дисциплін.

СК2. Здатність продемонструвати професійні вміння та навички отримані в процесі проходження виробничих та переддипломної практики.

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми.

СК11. Аналізувати та пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.

СК12. Поєднувати теорію і практику та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних та державних інтересів.

СК13. Здатність до самостійної автономної професійної роботи та виконання фахових завдань у складі мультидисциплінарних команд фахівців.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

«Організація соціального забезпечення»

МОДУЛЬ 1

Тема 1. Соціальне забезпечення — пріоритетний напрям соціальної політики держави

Поняття соціального забезпечення, соціального захисту, соціальної політики держави. Основні напрями політики держави у сфері соціального забезпечення. Функції соціально-забезпечувальної політики держави. Історія виникнення та розвитку соціального забезпечення. Етапи формування та розвитку державної системи соціального забезпечення України. Концепція реформи соціального забезпечення в Україні.

Тема 2. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії в системі соціального забезпечення

Поняття, мета встановлення та принципи формування державних соціальних стандартів, державних соціальних гарантій, соціальних норм і нормативів. Прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт: поняття, значення у сфері соціального забезпечення. Система та класифікація соціальних нормативів. Основні державні соціальні гарантії, порядок їх визначення і затвердження, інші державні соціальні гарантії. Проблеми фінансового забезпечення державних соціальних гарантій на рівні державних соціальних стандартів.

МОДУЛЬ 2

Тема 3. Правовідносини щодо соціального забезпечення

Поняття, загальна характеристика та види правовідносин щодо соціального забезпечення. Суб'єкти, об'єкт і зміст правовідносин з соціального забезпечення. Підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин щодо соціального забезпечення.

Тема 4. Трудовий (страховий) стаж і вислуга років

Поняття трудового стажу. Вислуга років як особливий вид спеціального трудового стажу. Докази трудового стажу.

Тема 5. Соціальні ризики як підстава виникнення в особи права на соціальне забезпечення

Поняття, ознаки, види соціальних ризиків. Основні та додаткові ризики. Страхові та нестрахові ризики. Індивідуальні, професійні та публічні соціальні

ризик: поняття, система і джерела фінансування. Малозабезпеченість як соціальний ризик: поняття, критерії, порядок підтвердження. Бідність, межа бідності, глибина бідності. Непрацездатність: поняття, види, причини, порядок підтвердження. Старість (пенсійний вік) як соціальний ризик. Тимчасова втрата працездатності: причини, порядок підтвердження. Загальне захворювання та каліцтво, не пов'язане з виконанням трудових обов'язків. Втрата працездатності внаслідок професійного захворювання та нещасного випадку на виробництві. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві. Інвалідність: поняття, причини, види. Групи інвалідності та порядок їх встановлення. Організація та проведення медико-соціальної експертизи. Безробіття, часткове безробіття: поняття, порядок підтвердження. Втрата годувальника: суб'єкти та умови правомірності визнання соціального ризику. Наявність неповнолітніх дітей як підстава для соціального забезпечення. Публічні соціальні ризики: втрата працездатності внаслідок Чорнобильської та інших техногенних катастроф.

МОДУЛЬ 3

Тема 6. Система державних органів та їх функції щодо соціального забезпечення

Повноваження Міністерства праці і соціальної політики України та його органів у сфері соціального забезпечення. Основні функції Пенсійного фонду України та його регіональних органів. Фонди соціального страхування та їх органи.

Тема 7. Пенсійне забезпечення в Україні

Загальне поняття пенсій та їх види. Поняття пенсій за віком. Особливості пільгового пенсійного забезпечення за віком. Пенсії по інвалідності. Поняття пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Соціальні пенсії. Особливості пенсійного забезпечення осіб, які мають особливі заслуги перед Україною. Призначення та виплата пенсій.

Тема 8. Пенсії за вислугу років

Поняття та умови призначення пенсії за вислугу років. Особливості пенсійного забезпечення за вислугу років військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ. Особливості пенсійного забезпечення за вислугу років державних службовців, суддів, працівників прокуратури і митних органів. Особливості пенсійного забезпечення науковців і працівників засобів масової інформації. Особливості пенсійного забезпечення за вислугу років окремих категорій працівників цивільної авіації та льотно-випробного складу. Пенсії за вислугу років окремим категоріям працівників інших галузей народного господарства.

МОДУЛЬ 4

Тема 9. Пенсійне забезпечення в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування

Поняття і принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Суб'єкти системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Персоніфікований облік у системі загально- обов'язкового державного пенсійного страхування. Пенсії за віком у солідарній системі. Порядок обчислення пенсії. Особливості призначення пенсії по інвалідності в солідарній системі. Умови призначення та розміри пенсії у зв'язку з втратою годувальника у солідарній системі. Призначення, перерахунок і виплата пенсій у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Управління солідарною системою загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Запровадження Накопичувального фонду. Пенсійні виплати за рахунок коштів Накопичувального фонду.

Тема 10. Недержавне пенсійне забезпечення

Система, принципи та суб'єкти недержавного пенсійного забезпечення. Недержавні пенсійні фонди їх види та їхні органи управління. Пенсійний контракт і пенсійна схема. Види пенсійних виплат, умови та порядок їх виплати. Державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення.

МОДУЛЬ 5

Тема 11. Система страхових допомог за законодавством України

Поняття, ознаки та види страхових допомог. Правове регулювання надання страхових допомог. Допомога в разі тимчасової непрацездатності: поняття, умови призначення, суб'єкти, правові підстави та порядок призначення та виплати. Допомога під час вагітності та пологів. Допомога у зв'язку з доглядом за дитиною. Страхові допомоги в разі безробіття: одноразова допомога для організації безробітним підприємницької діяльності; допомога в разі часткового безробіття; матеріальна допомога у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації безробітного; матеріальна допомога у разі безробіття, одноразова матеріальна допомога безробітному та непрацездатним особам, які перебувають на його утриманні. Страхові допомоги у зв'язку з нещасним випадком на виробництві та професійним захворюванням

Тема 12. Державні допомоги

Поняття та ознаки державних допомог. Система державних допомог. Правові підстави призначення. Особливості фінансування державних допомог. Загальні державні допомоги. Державні допомоги сім'ям з дітьми: суб'єкти, види, правові умови призначення та виплати. Допомога в разі вагітності та пологів. Одноразова допомога при народженні дитини. Допомога у зв'язку з доглядом за дитиною. Допомога малозабезпеченим сім'ям із дітьми. Допомога на дітей, які перебувають під опікою та піклуванням. Допомоги малозабезпеченим сім'ям. Державні допомоги дітям-інвалідам та інвалідам з дитинства. Поняття та особливості житлових субсидій. Правові засади призначення житлових субсидій. Медична допомога громадянам в Україні. Поняття, особливості суб'єкти спеціальних державних допомог. Державні допомоги особам, які постраждали від Чорнобильської катастрофи та інших техногенних катастроф. Державні допомоги ветеранам війни, ветеранам праці.

Тема 13. Соціальні пільги як вид соціального забезпечення

Поняття та ознаки соціальних пільг як виду соціального забезпечення. Відмітність соціальних пільг від інших, які є близькими за змістом і способом надання. Класифікація соціальних пільг за суб'єктом. Пільги, які надаються для підтримки життя, а також при настанні інших соціальних ризиків. Види соціальних пільг за змістом. Медико-реабілітаційні; соціально-трудова; житлово-побутова; соціально-побутова; пільги на оплату житлово-комунальних послуг та ін. Проблема впорядкування та фінансування пільг. Надання пільг за принципом адресності.

Тема 14. Соціальне обслуговування

Поняття, ознаки та принципи соціального обслуговування. Форми та види соціального обслуговування. Соціально-побутова і соціально-трудова реабілітація, соціально-культурне та соціально-медичне обслуговування. Органи, які здійснюють соціальне обслуговування. Платне і безоплатне соціальне обслуговування. Джерела фінансування соціального обслуговування. Страхове соціальне обслуговування. Соціальні послуги безробітним: професійна підготовка або перепідготовка, підвищення кваліфікації та профорієнтація; пошук підходящої роботи та сприяння у працевлаштуванні; інформаційні та консультаційні послуги з працевлаштування. Соціальне обслуговування інвалідів: медична; соціальна; професійна реабілітація, транспортне обслуговування інвалідів, забезпечення інвалідів протезно-ортопедичними засобами. Санаторно-курортне обслуговування. Система нестрахового соціального обслуговування. Соціальні послуги територіальних центрів соціального обслуговування пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян. Соціальне обслуговування дітей-сиріт. Соціальне обслуговування вдома.

Тема 15. Соціальний захист окремих категорій непрацездатних громадян

Соціальний захист ветеранів війни. Соціальний захист ветеранів праці. Соціальний захист ветеранів військової служби і ветеранів органів внутрішніх справ. Соціальна захищеність інвалідів в Україні

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Модуль 1.								
Тема 1. Соціальне забезпечення — пріоритетний напрям соціальної політики держави	12	2	2	8				
Тема 2. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії в системі соціального забезпечення	16	4	4	8				
Разом за змістовим модулем 1	28	6	6	16				
Модуль 2.								
Тема 3. Правовідносини щодо соціального забезпечення	12	2	2	8				
Тема 4. Трудовий (страховий) стаж і вислуга років	16	4	4	8				
Тема 5. Соціальні ризики як підстава виникнення в особи права на соціальне забезпечення	16	4	4	8				
Разом за змістовим модулем 2	44	10	10	24				
Модуль 3.								
Тема 6. Система державних органів та їх функції щодо соціального забезпечення	16	4	4	8				
Тема 7. Пенсійне забезпечення в Україні	16	4	4	8				
Тема 8. Пенсії за вислугу років	16	4	4	8				
Разом за змістовим модулем 3	48	12	12	24				
Модуль 4.								
Тема 9. Пенсійне забезпечення в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування	12	2	2	8				
Тема 10. Недержавне пенсійне забезпечення	16	4	4	8				
Разом за змістовим модулем 4	28	6	6	16				
Модуль 5.								
Тема 11. Система страхових допомог за законодавством України	12	2	2	8				
Тема 12. Державні допомоги	12	2	2	8				
Тема 13. Соціальні пільги як вид соціального забезпечення	12	2	2	8				
Тема 14. Соціальне обслуговування	12	2	2	8				
Тема 15. Соціальний захист окремих категорій непрацевдатних громадян	14	3	3	8				

Разом за змістовим модулем 5	62	13	13	40				
Усього годин	210	45	45	120				
Курсова робота	-	-	-	-				
Усього годин	210	45	45	120				

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. Теми практичних занять

	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальне забезпечення — пріоритетний напрям соціальної політики держави	2
2	Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії в системі соціального забезпечення	4
3	Правовідносини щодо соціального забезпечення	2
4	Трудовий (страховий) стаж і вислуга років	4
5	Соціальні ризики як підстава виникнення в особи права на соціальне забезпечення	4
6	Система державних органів та їх функції щодо соціального забезпечення	4
7	Пенсійне забезпечення в Україні	4
8	Пенсії за вислугу років	4
9	Пенсійне забезпечення в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування	2
10	Недержавне пенсійне забезпечення	4
11	Система страхових допомог за законодавством України	2
12	Державні допомоги	2
13	Соціальні пільги як вид соціального забезпечення	2
14	Соціальне обслуговування	2
15	Соціальний захист окремих категорій непрацездатних громадян	3
	Разом	45

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Поняття соціального забезпечення, соціального захисту, соціальної політики держави.
2. Загальна характеристика системи соціального забезпечення та соціальної підтримки.
3. Основні напрями діяльності держави у сфері соціального забезпечення.
4. Історія виникнення та розвитку соціального забезпечення.
5. Прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт: поняття, значення у сфері соціального забезпечення.
6. Суб'єкти, об'єкт і зміст правовідносин з соціального забезпечення.
7. Докази трудового стажу.
8. Поняття, ознаки та види соціальних ризиків.
9. Система державних органів та їх функції щодо соціального забезпечення.
10. Загальне поняття пенсій та їх види.
11. Поняття та умови призначення пенсії за вислугу років.
12. Поняття і принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
13. Суб'єкти системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
14. Пенсії за віком у солідарній системі. Порядок обчислення пенсії.
15. Призначення, перерахунок та виплата пенсій у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
16. Управління солідарною системою загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
17. Система, принципи та суб'єкти недержавного пенсійного забезпечення.
18. Недержавні пенсійні фонди, їх види та органи управління.
19. Пенсійний контракт і пенсійна схема.
20. Поняття, ознаки та види страхових допомог.
21. Поняття та ознаки державних допомог.
22. Допомога в разі вагітності та пологів.
23. Допомога у зв'язку з доглядом за дитиною.
24. Поняття та ознаки соціальних пільг як виду соціального забезпечення.
25. Відмітність соціальних пільг від інших, близьких за змістом і способом надання.

26. Поняття, ознаки та принципи соціального обслуговування.
27. Органи, які здійснюють соціальне обслуговування.
28. Платне і безоплатне соціальне обслуговування.
29. Соціальний захист ветеранів праці.
30. Соціальна захищеність інвалідів в Україні.

Тести для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Що розуміють під поняттям «ресоціалізація»?
 - a) єдиний процес виправлення та розвитку соціально корисних зв'язків та відносин, як в період відбування покарання, так і після звільнення;
 - b) відновлення попередньо втраченого правового та соціального статусу;
 - c) обов'язкове проведення із засудженими соціально-психологічної роботи, спрямованої на зменшення рецидивної злочинності;
 - d) відновлення зв'язків із сім'єю та друзями.

1. До порушення материнських прав відносять:
 - a) несплату дитячих виплат;
 - b) усе перераховане вірно;
 - c) висока вартість перебування дитини в дитячому садку;
 - d) низькі розміри заробітної плати.

2. На території сучасної України по чисельності переважають притулки для:
 - a) дітей;
 - b) осіб без постійного місця проживання;
 - c) інвалідів;
 - d) старих.
 - e) Геронтологія вивчає проблеми:
 - f) старіння;
 - g) проблеми інвалідів;
 - h) проблеми дітей;
 - i) проблеми молодих батьків.

4. На яких принципах ґрунтується соціальне обслуговування?
 - a) гуманність, пріоритетність вистави соціальних послуг неповнолітнім, людям похилого віку й інвалідам;
 - b) адресність, доступність, добровільність;
 - c) конфіденційність, профілактична спрямованість, дотримання прав людини;
 - d) усе перераховане вірно.

5. В Україні посада соціальних працівників офіційно заснована:
 - a) в 1991 році;
 - b) в 1941 році;
 - c) в 1981 році;
 - d) в 1961 році.

6. Які форми обладнання дітей, що залишилися без піклування батьків існують в Україні?

- a) усе перераховане вірно;
- b) усиновлення й опіка;
- c) будинок дитини, дитячий будинок і школа інтернат;
- d) прийомні родини і дитячий будинок сімейного типу.

7. У Кодексі про шлюб та сім'ю України закріплене, що батьки можуть бути позбавлені батьківських прав якщо:

- a) є хворими хронічним алкоголізмом або наркоманією;
- b) є інвалідами;
- c) забороняють дитині спілкуватися з його родичами;
- d) усі відповіді вірні.

8. Професійні знання соціального працівника, у першу чергу, включають:

- a) методику й технологію соціальної роботи;
- b) вікової психології;
- c) вікової фізіології;
- d) методів соціального керування й планування.

9. Соціальна робота – це:

- a) усі відповіді вірні;
- b) задоволення потреб окремої людини в процесі взаємодії із середовищем проживання;
- c) задоволення його естетичних потреб; задоволення екологічних потреб.

8. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- методи стимулювання й мотивації навчальної роботи, що включають пізнавальні ігри, навчальні дискусії, рольові ситуації;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- *робота в малих групах* дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;

- *семінари-дискусії* передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчаться оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

- *мозкові атаки* – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;

- *кейс-метод* – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

- *презентації* – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації;

- *дидактичні ігри* – метод імітації (наслідування, відображення) ухвалення управлінських рішень в різноманітних ситуаціях згідно правил, які вже розроблено або формуються самими учасниками, реалізується через самостійне вирішення здобувачами вищої освіти поставленої проблеми за умови недостатності необхідних знань, коли є потреба самостійно опанувати новий зміст або шукати нові зв'язки в уже засвоєному матеріалі;

- *банки візуального супроводу* сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності.

9. Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Сучасні технології управління персоналом» є лекції, семінарські (практичні) заняття, консультації, самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, реферату, виконання індивідуальних практичних завдань та іспит за період вивчення дисципліни.

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу.

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» затвердженого вченою радою НУБіП України 27 грудня 2019 року, протокол № 5, видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Навчальний матеріал дисциплін, які викладаються протягом одного семестру – осіннього чи весняного, поділяється лекторами на *два-три змістові модулі*.

Проміжна атестація має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу змістового модуля (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Форми та методи проведення проміжної атестації, засвоєння програмного матеріалу змістового модуля розробляються лектором дисципліни і затверджується відповідною кафедрою у вигляді тестування, письмової контрольної роботи, колоквиуму, результату експерименту, що можна оцінити чисельно, розрахункової чи розрахунково-графічної роботи тощо.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Після проведення проміжних атестацій з двох змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи R_{HP} (не більше 70 балів) за формулою:

$$R_{HP} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{3M} \cdot K^{(1)}_{3M} + \dots + R^{(n)}_{3M} \cdot K^{(n)}_{3M})}{K_{дис}}, \quad (1)$$

де $R^{(1)}_{3M}, \dots, R^{(n)}_{3M}$ – рейтингові оцінки із змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{3M}, \dots, K^{(n)}_{3M}$ – кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) (або годин), передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K^{(1)}_{3M} + \dots + K^{(n)}_{3M}$ – кількість кредитів ЄКТС (або годин), передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Формулу (1) можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{3M} = \dots = K^{(n)}_{3M}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{HP} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{3M} + \dots + R^{(n)}_{3M})}{n}. \quad (2)$$

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа.

На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та рейтинг штрафний.

Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається здобувачам вищої освіти рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни.

Максимальна кількість балів (20) надається здобувачу вищої освіти за:

- отримання диплому I-го ступеню переможця студентської наукової конференції навчально-наукового інституту чи факультету (коледжу) з відповідної дисципліни;
- отримання диплому переможця (I, II чи III місце) II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни чи спеціальності (напряму підготовки) у поточному навчальному році;
- отримання диплому (I, II чи III ступеню) переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з відповідної дисципліни у поточному навчальному році;
- авторство (співавторство) у поданій заявці на винахід чи отриманому патенті України з відповідної дисципліни;

- авторство (співавторство) у виданій науковій статті з відповідної дисципліни;
- виготовлення особисто навчального стенду, макету, пристрою, приладу; розробка комп'ютерної програми (за умови, що зазначене використовується в освітньому процесі при викладанні відповідної дисципліни).

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для здобувачів вищої освіти, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Підсумкова атестація включає семестрову та державну атестацію здобувачів вищої освіти.

Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни.

Семестровий екзамен (далі – **екзамен**) – це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Семестровий залік (далі – **залік**) – це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Диференційований залік – це форма атестації, що дозволяє оцінити виконання та засвоєння здобувачем вищої освіти програми навчальної чи виробничої практики, підготовки та захисту курсової роботи (проекту).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл.1 «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого Вченою радою НУБіП України від 27.12.2019 р., протокол № 5 (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371).

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}. \quad (3)$$

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс із дисципліни «Організація соціального забезпечення» для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.
2. Навчальні мультимедійні презентації.
3. Навчальні фільми.
4. [Навчальний портал НУБіП України](#).

12. Рекомендована література

Основна:

1. Америкенген Б. В. Алкоголь та наркотики: Інформ. про вживання та зловживання. - К.: Сфера, 2000.- 80 с.
2. Антиалкогольное воспитание в семье / Под ред. Д.В. Колесова. – М.: Педагогика, 1990. – 83 с.
3. Баггали Р. Методы оценки добровольного консультирования и тестирования на ВИЧ. – Женева, 2000. – 56 с.
4. Богданов С. Соціальний захист інвалідів: Український та Польський досвід / Наук. ред. О. Палій. - К.: „Основи”, 2002. – 93 с.
5. Бойко А.М. Соціальна робота з клієнтами із залежністю від алкоголю та наркоманії: Метод. реком. з навчального курсу для магістеріуму. - Ужгород: УжДУ, 2000. - 76 с.
6. Бойко А.М. Соціальна робота з клієнтами, ВІЛ-інфікованими та хворими на СНІД: Метод. реком. з навчального курсу для магістеріуму. - Ужгород: УжДУ, 2000. – 64 с.
7. Вам нужно знать о ВИЧ и СПИДе больше / Международная гуманитарная медицинская организация “Врачи без границ”. – К., 2000. – 22 с.
8. ВІЛ – інфекція в Україні: Інформ. бюлетень – К.: Київський науково-дослідний інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського, 1999. - № 14. – 20 с.
9. «Дай руку вулиця!»: Збірка матеріалів на допомогу організаторам роботи за місцем проживання. – К., 2002. – 167 с.
10. Джонсон В. Как заставить наркомана или алкоголика лечиться. - М.: В. Секачев, 2000.- 128с.
11. Діяльність громадських організацій по профілактиці ВІЛ/СНІДу серед жінок секс-бізнесу: За результатами проекту “Створення мережі неурядових організацій, які працюють із жінками секс-бізнесу в Україні” / О.Балакірєва, Л.Андрущак, М.Варбан та ін. – К.: УІСД, 2000. – 176 с.
12. Допомога жінкам, які потерпіли від торгівлі людьми: Інформ.-метод. посіб. для тренінгових занять в групі та індивідуальної самопідготовки спеціалістів соціальних служб молоді м. Києва – К.: Жіночий Консорціум України, 2003. – 46 с.
13. Дулинова Л.Т. Детская безнадзорность: состояние и пути преодоления. – М.: СТИ МГУС, 2000. – 47 с.
14. Дулинова Л.Т. Организация социальной реабилитации безнадзорных детей и подростков. - М.: СТИ МГУС, 2000. – 38 с.
15. Думко Ф.К. Підготовка курсантів до роботи з неблагополучними сім'ями. – Одеса: Астропринт, 2002. – 168 с.

16. Екстремальні ситуації в житті жінки: З досвіду роботи телефонних консультантів / За заг. ред. Л.О.Савчука. – Луцьк: ВОЦССМ, 2001. – 30 с.

17. Жіночі права: Крок за кроком: Практичний посібник з використання міжнародного закону про права людини і механізмів захисту прав жінок у контексті прав людини / Пер. з англ. М.Корчинської, Л.Малинець. – К.: Основи, 1999. – 249 с.

18. Кожина Г.М. Соціальна дезадаптація підлітків-правопорушників. // Український вісник психоневрології. - Том 4. - Випуск 4. - Харків, 1996. - С. 106.

19. Лысенко И. Знакомьтесь: реабилитационно-технический центр // Соц. обеспечение. – 1998. – № 9. – С.43-45.

20. Насилие в семье – как государству бороться с ним: Нынешний статус и необходимые улучшения. / Пер. с англ. Н. Кошманенко, С. Яринич. – К., 2002. – 158 с.

21. Попередження домашнього насильства і торгівля людьми: Підручник по проведенню тренінгів (робочий варіант) / Жіночий Консорціум України. – К., 2001. –313 с.

22. Права дітей з особливими потребами: Посібник-довідник нормативно-правових документів / За заг. ред. О.Копиленко.— К.: РННЦ “ДІНІТ”, 2002. – 250 с.

23. Превентивне виховання: проблема ненасильства: Збірник наук. – практ. статей / За заг. ред. В.М. Оржеховської. – К.: Олди-плюс, 2000. – 132 с.

24. Проект “Діти вулиці” / Дитячий фонд Об’єднаних Націй. – К., 2002. – 42 с.

25. Прямуючи до партнерської сім’ї або “ні!” – насильству над жінками: Інформ. бюлетень. – К., 2000. – №3. – 16 с.

26. Словарь по сексологии и сексопатологии (с пояснениями и приложениями) / Сост. Б. Зайдинер, В.Курчевенко. – Ростов н/Д.: “Феникс”, 1996. – 608 с.

27. Словарь справочник по социальной работе. / Под ред. Е.И. Холостовой.- М.: Юрист, 2000. – 424 с.

28. Социальная работа по предупреждению торговли людьми и оказанию помощи потерпевшим / Е.Б.Левченко, И.Н. Трубавина, Т.О. Дорошок. - К.: Украинский ин-т социальных исследований, 2001.-182 с.

додаткова:

29. Социальная работа: Словарь-справочник / Под ред. В.И. Филоненко. - М.: “Контур”, 1998. - 480 с.

30. Социальная реабилитация детей с ограниченными возможностями: медико-социальные аспекты. – М.: Социально-технологический институт, 2000.- 80 с.

31. Соціальна підтримка дітей з обмеженими функціональними можливостями: Методичні рекомендації / Авт.-упор. О.В. Безпалько. –К., 2000. - 84с.

32. Соціальна робота з допризывною, призовою молоддю, військовослужбовцями, службовцями за призовом та юнаками, які звільнюються з лав Збройних сил України. – К.: УДЦССМ, 1999. – 44 с.

33. Соціальна робота: Короткий енциклопедичний словник / Авт. кол. В.П. Андрущенко, В.П. Бех, В.А. Башкірев. – К.: ДЦССМ, 2002. – 536 с.

34. Технології соціальної роботи з військовослужбовцями: Інформаційно-методичний збірник. - К.: ДЦССМ, 2003. – 335 с.

35. Хассен С. Освобождение от психологического насилия. – СПб.: Секреты психологии, 2002. – 400 с.

36. Хто є хто на молодіжному ринку праці: Інформ. довідник. – К., 2000. – 66 с.

37. Энциклопедия социальной работы: В 3-х т. Т.1. - М.: Центр общечеловеческих ценностей, 1993. – 480 с.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова бібліотека НУБіП України
(<https://nubip.edu.ua/structure/library>).

2. Навчальний портал НУБіП України
(<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3375>).

3. Електронний навчальний курс
<https://elearn.nubip.edu.ua/user/view.php?id=55773&course=2970>